

NOVINE

Pobožen, družbeni, pismeni list za vogrskse slovence.
PRIHÁJA VSAKO NEDELO.

CENA NOVIN JE :

Za domače, če jih več	Za amerikance, če jih več
vkup hodi 2 K.	vkup hodi 4 K 20 f.
če samo edne 3 K.	če samo edne 5 K 40 f.

Cena vsakoga falata doma je 4 filere; v Ameriki eden cent.

Dobijo se
v Čerensoveih pri KLEKL
JOŽEFI plebanoši v pokoji.
Cserföld, Zalamegye.

Na té naslov se naj pošlejo naročnina, glási i dári za Novine. Ali vsaki naj podpiše svoje imé, ki kaj novinam naznánja.

Trétja nedela po tréh králjih.

„I taki je očiščena goba njegova“ (Mátaj VIII. 3.)

Gobavec denešnjega evangelija pomeni grešnoga človeka. Spodobna sta si záto, ka rane nosita oba: gobavec na téli, grešnik na dúši, pa i záto ka je njidva zdravnik eden, Jezuš, ki gobavca gob, grešnik grehov očisti.

Spodobna sta si nadale záto, ka vračitelja obadvá potrebujeta i ga moreta gorpoiskati i prositi „Gospod, če ščés, moreš me očistiti“, naj ozdrávita.

Spodobna sta si obslednjim záto, ka po smilenosti božoj, po Jezušovom pomilúvanji obá dobita zdrávje čúdivito, gobavec po rečeh „ščem, očisti se“, gresnik po Jezušovoga namestnika, spovednika odvézi: „jaz te odvéžem od tvojih grehov“. Na obá reči se najmre edne zgodi „i taki je očiščena goba njegova“. Včasí je čisti postao gobavec i včasí túdi čisti gráta grešnik, kda odvézo dobi.

Čúдно je edno, čúдно je drúgo. Ali to drúgo je vékše čúdo. Keliko više stoji dúša od tela, teliko vékša čúda je grehov odpúščenje zadobiti, kak z neozdravlivoga betega na čúden náčin ozdráviti. Pa ešče več je. Sv. Tomaž Aquinski právi da je greh odpústiti vékša čúda, kak svet stvoriti. Pa je to túdi tak da k stvorjenji svetá ne trebalo Bogi mreti, k odpúščenji greha je pa to potrebno bilo. Z Jezúšove smrti, ž njegovih ran, ž njegovoga križa rastéjo nájmre rožice, šterih cvet na žitek obúdjáva mrtve dúše, vrači ranjene, lepša očiščena i té rožice so sedméra svestva njih cvet so pa milošče

ž njih zvirajoče. Edna takša rožica je túdi pokore svestvo, štere cvet, štere milošče dúšne gobe, grehe odpráviyo.

Gobavec je ne mogo pri lúdeh pomoči dobiti, nemore je túdi grešnik. Gobavec si je nikaj ne mogo pomagati, nemore si túdi grešnik. Gobavca bolezen se je dén od dnéva, vsikdár bole razširjávala, tak se razširjáve i povekšava túdi žalosten stan grešnoga človeka. Strašna reč, ali istinska. Če smrten greh mam na dúši, za nebo nomerom nikaj zaslužnoga včiniti nemogoče se mi je Bogi dopasti, nemogoče je meni kaj takšega doprinesi, za koj bi mi dober Bog samo to náj ménjšo pláčo mogo podeliti. Ka pa če siromak prek praga mojega stopi i njemi jaz do slednjega filera vse tá dam? Ne mi je gorvzeto. I če na církev dam? Túdi ne. Trpim za Jezúša, bičam se, postim se vsaki drúgi den, to pa vendar li kaj pomága? Dokeč smrten greh mam na dúši, nikaj ne. Cújte samo reči sv. pisma. *Če bi znao prorokúvati, i bi vedo vse skrivnosti i meo vso vučenost, i če bi meo vso vero, tak da bi gore prestávlao, lúbezni pa bi ne meo, nikaj nesam. I če bi razdelo siromakom v živež vse svoje premoženje, i če bi svoje telo dao tak da bi goro, lúbezni pa bi ne meo, mi nikaj ne pomága.*“ (I. Kor. XIII. 2—3.) Če smrten greh mam, sam sovražnik Bogá, ne lúbim, nego pregánjam ga. Nemerem záto nikaj tak svétoga, tak dobroga včiniti, kaj bi se njemi dopalo, dokeč ostánem v smrtnom grehi. I glédaj dúšica na reči spovednikove i samo na té reči goba greha povrže te, svetlosti dá mesto tmica, milošči

greh, Jezúši húdi dúh. Življenje pride v smrti krajino rožice, jakosti začno cvesti, kje je prle vse ledeno, vse zmrznjeno bilo, grdoba postáne lepota, tužnost veselje, smrad najprijetnejši dúh i Bog se obrne tá, kaj je prle nikak ne mogo glédati.

To naprávi odveza spovednikova v dúši grešnoj. To naprávi njegova reč „jaz te odvéžem od tvojih grehov v imeni oče i Siná i svétoga Dúhá.“ Jezuš njemi je dao to oblást, tisti Jezuš, ki je gobavca denešnjega evangelija na edno reč zvráčo. Njegova moč je v njem, njegova božanska oblast je skrita v njegovej osébi, kak je on bio skriti nekda v prostih jaslicah. Si vživao že sád té velike spovednikove oblásti? Si dobo že odvézo na pokorno spoved? Moja drága dúšica, kelikokrát se ti je to zgodilo, si se vedeležila (deo, tao dobila) vékše čúde, kak je stvorjenjé svetá. Kelikokrát je to bilo? Kakšo hválo si dala za to? Gobavec ozdrávljeni se je mogeo popi pokázati i dati dár šteroga je Mojzes zapovedao. Pokázati se moreš i ti dúhovniki. Pokáži se njemi, ne boj se ga. Naj te vidi v cerkvi i v vsakoj dobroj družbi. Ne ostavi popa, kda te žele viditi, tebi dober tanáč dati, tebe od greha čúvati. I pri-nesi njemi dár. Znaš kakšega? Bogaj ga. To je dár, šteroga Jezuš žele. Gobavec je mogo bogati Mojzesa, ti pa dúhovnika. Dobiš v cerkvi návuk i predgo, zvúna cerkvi oponinanje na dobro, bogaj ga. To je nájlepši dar i jedini šteroga Bog žele od tébe za veliko miloščv odvéze, po šteroj si dobo odpúščenje grehov i si se, kak razsipni

sin, nazáj povrno v hižo svojega nebeskoga Očé v predrágo Srcé Jezušovo. To je jedina i tūdi dužna zahvalnost spovednikom za vnoge trūde, štere so meli z tebov pri spovedi.

Če bi mi bogali svoje spovednike, govornike, ki nas kárajó, da se ne smemo dati podmititi, podkūpiti, bi se gda sveta pōtrdila postáva od svetcoga zakona na Vogrskom, štera dovoli proti Kristušovoj pre povedi razpitanje zákonov valáno sklenjenih? Nik-ino nikdár ne? Bi se zgodila tá strahovita grebota, da je leto 1911-ga vsaki 23-ji zákon na Vogrskom razpitani bio? (Magyar kultura 1913. jul. 27.) Što bo od toga račun dávaó, da se v družinah ne živé tak, kak nam zgléd dáva ta nájsvetejša družina: Devica Marija i sv. Jožef z detetom Jezušom, štere den dnes ob-slūžáva sveta maticerkev? Što bo račun dávaó od toga, da teliko decé nema ali očé, ali materé i rásti more gor zvūn perotih oskrblávajočih očinskih ali materinskih pa prejti more v grehotah kak ptica v merži vlovlena? Što bo račun dávaó od tistih nesrečnih delavcov, dejákov, siromákov štere socialisti, prosto misleči, slobodnozidarci

Sinek Martinek ...

Narodna.

„Sinek Martinek, pa kje si hodo ti?“

„Jaj lūba moja mati, na zelénom travniku.“

„Sinek Martinek, pa ka si delao tam?“

„Jaj lūba moja mati, kobile paseo sam.“

„Sinek Martinek, pa ka si vido tam?“

„Jaj lūba moja mati, tri bele dekile sam.“

„Sinek martinek, pa ka so delale?“

„Jaj lūba moja mati, rožice trgale.“

„Sinek Martinek, ka s rožami ka so?“

„Jaj lūba moja mati ž njih vence plele so.“

„Sinek Martinek, pa ka so s vencami?“

„Jaj lūba moja mati, je devale k Mariji.“

Vsi so venci beli ...

Narodna.

Vsi so venci beli,
Samo moj zeleni.
Da ga jaz polevam
S svojimi skuzami.

Či bi moje skuze
Na kamen spadale
Kamen bi se razklao
Na dvoje, na troje.

to je tei neverniki v svoj tábor dobijo i ž njih napravijo zgrablive vuké, ki drūgo ne vejo, kak blázniti Bogá i zobé kázati proti matericerkvi i tuliti na sluge njéne? Mi bomo račun dávali, ki smo za pétdesetko, desetko, petko, ali samo za pečenko i liter vina odali sebé pa poslali v deželno (orsačko) občinsko notáriuško hižo neprijátela Kristušovoga, ki je tam proti veri kršćanskoj gučao, ali mučao. Ne gučim od stránke niedne od nikše politike, samo od toga, da smo dužni poleg dūšne vesti samo tistoga voliti kakšekoli odbiranje je, ki kršćansko právo življenje má ne samo na jeziki, nego tūdi v djánji. Te je dužnost naša kršćanska izhajajoča iz vere, štero vam vsaki dūhovnik prekláda i vi ste ga pa dužni iz zahvalnosti bogati, da ste ponjem že vnogokrát zadobili dūševnih gob očišćenje.

Zakaj nam trebe novine?

Minister pa spoved. Minister vere i návuka. Jankovich je v oktobri pri Majláth pšpeki bio pa se je pri toj priliki spovedao pa v cérkvi pri prečišćavanji bio. Pa kakši krič je z toga nastano! Vše novine vogrské so to pisale, ka takši nemre pravičen biti ovim drūgim veram, šteri to dela. Kda je Tisza Štefan ministerpredsednik v Požoni hodo, je tūdi bio v svojoj kalavinskoj cérkvi pri večérji gospodnojoj, kak oni právjio, pa so se té novine tiho bilé. Pa Vadász Leopold državni sekretár je na dugi dén tūdi kitino pridihávao celi dén poleg svoje židovske vere pa je to tūdi ne greh bio — liki či katoličanski minister drži svojo vero, to že, to je greh, to ne sme biti, takši je prej ne za ministra! Vidite katoličanci, za toga volo že tūdi trbé katoličanske novine!

Moritev. Turesányi Elzo sta vmorila v Budapesti Kóbori Róza dekla i njéni pojbar Nick Gustav i sta jo v edno kosaro stlačila pa v Dunajo odnesla. Ali fórare tam mimo se vozéči so košaro v pamet vzéli i po tom sledi je odkrita moriter. Bila je pa tá pokojna edna nočna nečistnica, štera je vekšo gospodo bogato obdarila večkrát za privoljenjé v nečisti greh. Bogata je postála za svojo hūdobijo i za bogastvo si je zaslužila ráno smrt na zemli i večno na ovom sveti. I morilec, šteriva sta to nesrečno zadávila? Deklá je napelala dečka i je tak hladnokrvna i okorna kak da bi se nikaj nej zgodilo. Dečko je bole potrti i odkrti. Moj Bog, keliko dūš sje odtrgne od Jezušovoga srca dén za dnévom, štere zapelajo proti verni časopisi, novine i naših dobrih, Kršćanskih novin bi ne trebela?

Na stojezere čitájó nesrečne dūse strahovite grдостije bogokleta, veratajiva laži proti Bogi i njegovoj meterečerkvi. I bi mogle té dūše dobre biti, stere se z tak slabov hranov krmijo? Nevolné, sloke betežne, smrdlive so, štere vrazijo i morijo vséh dūš, ki ž njimi v dotik pridejo. Kak boš se jih pa znao oogniti,

kak boš pa znao slabe kristjáne presvetiti i okrepiti vu veri, če ti dobrih novin ne čitás? Vidite záto pá trebe dobre novine.

Kda je tá nečistnica na mrtveškoj legi bila, malo se ne lūdstvo spoklalo, tak jo je obiskávalo. Pitam, obiskáva té slepi národ Jezúša v oltárskom Svestvi tūdi tak rad? Ali pošťuje Devico Marijo tak vroče, kak to vlašćugo? Nikak ne. I kaj je tomi zrok? Proti verske novine razglasijo i opišejo takše persone slabe i njihova dela grešna tak lepo, da lūdstvo brez premisleka se dá voditi po teh lažeh. Zakaj pa ne čitájó dobrih novin? Záto ka je ne podpirajo, ki bi je dužni bili, kršćeniki, brez podpore, brez naročenja pa se samé ne morejo na svetlo dávat. Čitejo tak slabe i po slaboj hráni, slabo dūšnovest dobijo. Ne zoságajte se, kaj vam esče ovadim! Eden razvūzdanec, ki je k toj vlašćugi hodo, je cel voz vencov dao k njej z voziti z napiski, da je on na veke njeni. Čujete? Na veke bi rad grešio. Na veke boš tūdi goro, da to želenje máš i teliko dūš pačís z tem obnášanjom. Glejte dūše, kam zablodí človek če nema dobre hráne njegova dūša. Dūša more nekšo hráno meti. Brezi hráne ne more biti, da je tak stvorjena. Ona more vsigdár kaj misliti i želeti. Povej mi ti prosti človek, ki ne čitás nikaj, z čem hraniš ti tvojo dūšo? Návuk šteroga v cérkvi čuješ, če ga čuješ, se hitro z tébe skadi da smo pozabljivi. Kaj pa ie misliš? Od kráv, svinj, od tela, obleke to je od sami posvetnih rečih, šteri dūhá ne gladijo, ne lepšajo, ga k nébi ne zdígávajo, ga esče bole k zémli tiskajo.

Ki pa čité dobre reči, se navuči preštímati Bogá, ki je teliko dobra dao lūdém, se more na nebeska želenja podignoti more zara-zumeti nevolu svojega bližnjega, je ne mesenoga, nego dūhovnoga nakanenja, postáne batriven zagovornik pravice, ne pa strašliv jeklaš, kda bi njemi trebela, kak moži za dobro reč na petu stopiti. To i milijon drūgo dobroga prinaša dobro čitenjé, kaj bodete nájbóle te razumeli, kda bo'e radi čiteli. Záto trebe — vidite — naše pobožne, dobre novine.

Lepo ravnanje ednoga nad-sodnika (főszolgabirova).

Pleininger Jožef főszolgabirov (nadsodnik) v F. Pulya okráji so pod 6845/913 št. sledéče dokončali:

1. od prve adventske nedele do treh-králov i od fašenka do pondelka po prvoj nedeli po vūzmi se ne dovoli krčmena igra i ples;

2. v ovom časi leta pa tūdi samo trikrat če jé práva pazka, da se nikaj nespodobnoga ne zgodi i če družba štera veselico prosi, čisti dohodek na dober namen obrne;

3. Slednje tri fanjščekove (fašeske) dni je pod záporom do 8 dni trpečim i kaštigov do 200 koron prepovedano preoblečeno, z igrov okoli hoditi i pobirati peneze, ali živež kakši;

4. Školska deca ne sme na igro, niti z ponávanske šole. Šteri stariš ali tutor bi je sem spravo, pláča do 100 koron kaštige. Občinsko poglavárstvo je dužno proti tomi ravnanji grešéčega stariša, ali krčmára notriglá-siti;

5. Mladina se ne sme po noči tepsti se po vulicah dréti, si z harmonikami igrati, zato ka je nevarno za jákostno življenje. Občinsko poglavárstvo i stražarje so dužni zapoved preštopače notrijáviti, ki bodo do 100 koron kaštigani. Če bi pa tei nemárni bili v toj pazki, bodo ostro strahúvani.

To je glávna vsebina ravnanja, štero je jáko primerno i našemi kráji. O da bi plemeniti gospodje nadsodniki sobočki, lendavski i monošterski túdi za slovensko krajino tak ostro gorstopali. Keliko menje grehov bi bilo, keliko ménšo odgovornost bi i meli ednok pred večnim Sodnikom, keliko bi se dobrostánje slovincov pobolšalo. Prosimo je na to.

Glási.

Blagoslávlanje podob Srca Jezušovoga i Marijinoga pri sv. Jeléni. Z lepov slovesnostjov se je to vršilo. Vel. Cs. Bagáry Jánoš plebanoš so do pertočkoga križa z lepov prešecijov proti šli, pri šterom je na njih čakala mladina s podobama. 12 dečkov je podobo Srca Jezusovoga sem prineslo, 12 belo ovenčanih deklin pa podobo Srea Marijinoga. Tú se te začne skupna presecija do cérkvi. Naprej ido mladenci, za njimi dekle. Vse je v vesélo pobožnost vtopleno. Vsi si žejejo, da bi je enkrát Marija Prečista Devica i Presvéto Srce Jezušovo tak vesélo v nábo sprevájalo, kak oni zdaj vesélo njidva podobo neséjo. V cérkev pridoč so g. plebanoš podobi blagoslovili i ljudstvi genlivo predgali. Nepozáben ostáne té dogodek jelénskim fárnikom.

Razbijáče. Z Dokležovja nam glásijo, da je rávno na Jánošovo tam eden večšar, v krémošo, kje je ováráo ednoga tújinca, na šteroga je že edno leto dni čemére meo. Premišláva si zdaj, kak bi si mogo čemére nad njim potreti. I zmislí si to le: Nájeo je štiri dečke, ki so pripávljeni za pár kupic vina človeka porobiti, ešče gorziezati. Ti štirje najéti postenjáki resan si začnejo čemére nabirati sten, da kupice vu tla i v prosnice mečejo. Krémár v pamet vzeme to i túhineí naznáni, kaj tei namenijo. Tújinec nato kaput na grablicah povrže i ide na edne dveri vú. Ide i nej ga nazáj. Dečki en čas čakajo, kda se pa že navolijo čakati, ga ido iskat. Lečejo notri pa vún, a'i zamen. Tújinec je že vesélo proti domi korákao i Bogi hválo dávaó, da njemi je tak čedno misel dao, štera ga velike nesreče rešila.

Nesreča zavolo ognjenoga brega. Na Japanskem sje ognjeni breg Sakurashima odpro i 800 metrov visiko i 30 kilometrov daleč je lúčao vózsébe strašno kamenje. Láva (tista tekočina, štera zognjenoga brega ide i stoji z otopljenoga kaménja, pepéla itd.) je tri vesnice zasipala. Sto no sto lúdi je prejšlo. Ogenj je vužgo túdi eden log, té pa váraš Cagoshinia z 70 jezérmi prebiválci, šteri je popolnoma vničeni.

Blagoslávlanje križa v Večšlavci. To se je vršilo v jésen pretečenoga leta. Stári zapúšćeni križ je stao tú — Bog vé — kak dugo že. Njegova zapúšćenost je pa genola sree dvá darovnika Marič Polda i Áne šteriva, z lepimi podobami križ dala prenoviti, z lepimi podobami olepšati tak pod blagoslov pústiti. Naj njima dober Bog povrné darotvitnost v nebeskoj diki.

Marijini listi so na svetlo dáni. Zdaj tjeđen so prlšti prvi listi v tom leti. Vesélo gibanje je viditi med slovinci, da so se včakali desetletnice lista i si ga iz zahvalnosti do Marije radi naročájajo. Národ se povéšáva, dúš je več, več more biti zato túdi hráne, to je več listov letos, kak láni. Vrli rojáki zato le vzemite ga gor i širite ga, naročíte ga túdi za svojo deco, če je kje v tújini. Marijina čéšt naj se širi med slovinci!

Nova vojna ládja. Mámo novo vojno ládjo „Szent Istvan“, štere krstna botra je Maria Terezia nadvojvodinja. Gda ládjo na vodo púšćajo, pravíjo, da se krsti, zato njej odebérejo vseli edno botro. Tá ládja, da je „vojna“ ne vozi lúdi, nego slúžila bo v bojni, kje se bodo naši vojáki vojúvali proti neprijáteli i je rávno zato puna z štúki i drúgim vojaškim orožjom. Kršćena je bila dnes tjeđen v Fiumi.

Obálov Edek — mrtev. Mro je v Némétujvárí v bolnišniči Obál Ede. koga so lúdje po domačem zvali Obálov Edek. Te človek se je narodo v Beltincíh, pa so ga lúdje po celoj okolici dobro poznali. Bio je to živi zgled, kama pripela, človeka pijančivanje. V svojih mládih letaj je bio vrli, čeden, spameten pa pošteni mladenec. Spuno je nekelko srednjih šol, meo je bistro glavo, bi lejko prišeo do visike časti pa bi si spravo dosta bogastva — pa nesrečne opojne pijače so zblodile njegovo življenje. Postao je ž njega pijanec, pa je v slúžbi mindri nej mogeo več ostati, liki se je živo z almoštvom kak naveden pikuš. Zápío je pa vse, ka je zuadobo. Hodo je navekše v raztrganoj obleki. Večkrat njemi je dao šteri znanec z smilenja lepo celo obleko, pa je on túdi stržo, pa peneze, ka je za njo dobo, je zápío. Ki so ga poznali pa ž njim gučali, so lejko opažúvali, kak grozen učinek so mele na njegovo zdravje pa na pamet opojne pijače. Prti konci življenja se je mogeo pomiliti vsakomi, ki ga je vido, tak strašno je bilo njegovo trpljenje. Zdaj ga je smrt rešila toga zemelskoga trpljenja. — Da bi njegovo življenje slúžilo za opomin vnogim, posebno pa tistim našim nesrečnim lúdem, šterim že túdi ta smrdeča žganica pokončávle telovno pa dúševno zdravje!

Nedelica (Zorkóhaza). Decembra 17. so vmrli Nežič Števan, najstarejši mož občine. Narodili so se 1826. leta aug. 12., zdáni so bili 1847. leta febr. 14. s Hozjan Getov. N. p. v. m.

Törnische (Bántornya). Vtoj najstarejšoj, i najjemenitejšoj fari do na sprotoletje veliko novo cerkev zidali. Cigla nedo nūcali k njoj, ar cela z betona bo. Cerkev de za dve leti gotova. Zidati jo dájó belatinski grof, Zichy Agošt.

Vélkapolana (Nagypalina). Decembra 14-ga so vmrli najstarejša ženska vu seli: Žalek Kata, pokojnoga Tivadar Jožefa dovica vu 98. leti svoje starosti. Naj počívajo v miri.

Vukovje hodijo. Po dveh prines jih túdi dosta hodi, ali té, posebno dekle, komaj čakajo šteri pa po štirah hodijo so jáko nevarni. Na shodnom Vogrskom jih je dosta. Močna zima je z logov k vesnicam pritirala, kje dosta kvara delajo. Eden rusin Lapotju Vesilj se je po čednoj priliki rešo 4 vukov, gda so njemi pred kola prišli. Meo je z sebov edno kanto petrola, vlejeó ga je na kožih, šteroga je zatém vužgao i na sneg lúčo. Vucjé en čas glédajo to, teda se pa tak zoságajo, da z velikim tuljenjom nazaj v goščo odebežijo.

Ostre pa mejke zime. Zima je nelúb gost, pa lúdje od negda radi vgonjavlejo, kakša bo zima, štera se približávle, ali bo ostra ali mejka, duga ali pa kratka. Jako velke zime pa jako tople zime ostanejo dugo v spomini, pa si je zapomli túdi zgodovina. S prveših stoletij mamó zapomleno, ka je v 16. stoletji bilo 16 jako ostrih zim: v 17. stoletji; v 18. stoletji 19; v 19. stoletji 18 ostrih zim. Leta 401. je bilo Čarno morje vseprek pokrito z ledom, rávno tak túdi leta 763. V letaj 860 pa 1234 je Sadransko morje tak močno zamrznolo, ka so prek njega v sanah prevážali blago z Benedk v Dalmacijo. Leta 1399, 1423 pa 1460 je z Švédskoga lejko prišeo na Dansko prek po zmrzjenom morji. Jako ostra zima je bila túdi leta 1709. V ostroj zimi 1738—89 je na Nemškom vladao velki mraz od 27. novembra do konca márcá. Velki mraz je vladao na Španskem leta 1830. V zimi 1837—38 so meli med Danskov pa med Švedskov več tjeđnov zvezo prek po ledi. Bila je to v teh stoletjaj najostrejša zima. Jako mrzla je bila túdi zima 1845: spadno je velki sneg, pa sta Elba pa Moldava zmrznoli do tla. Gda se je začáo led otavlati, je napravo dosta škode. Mrzla zima je bila túdi 1870—71, od štere so se znali potožiti francoski vojaki, ki so meli v tom leti boj. — Med nájbole mejke zime pa spadajo etc: Leta 1186, od štere pripovedavec nekša švabska kniga, ka je sadoveno drevje cvelo že meseca januara, pa je na jablanaj bio februara že kak lešnjek debeli sad; julija je bila že brátva, majuša je pa bilo že vse strmeno silje požeto. Leta 1289. je drevje že božične dneve poganjalo, februara so bile jagode zrele, aprila je grozdje cvelo, maja je nastopo grozen mraz pa velki sneg. Leta 1420 je bila žétev v celoj Nemčiji končana že pred Risali. Leta 1833—1834 je drevje cvelo v márci. Zima je pa nej vsepovsedi ednaka. Tak je bila napriliko leta 1820—21 v južno-zapadnoj Europi jako ostra zima, v Ameriki je pa bilo toplo. Zadnjih 50 let smo meli v Europi navekše mejke zime, pa zlasti v 20 stoletji smo šče nej meli niedne, štera bi mogla zavolo ostroče ali mejkoče koga zanimati.

Odkrita zapelivka. Nezgovorno je nevarno za mlade dekline v velika mesta iti. Kak pàvucje se znàjdejó tû šatanske ženske, štere dekline posebno lepšega obraza zapelajo na Balkán, v Rusko, v Afriko ali druga mesta, kje je za načisti žitek odájo v gledališča (teatre) i druga takša pokvarjena mesta. Tá nesrečna stvorjenja se te nemoro tamodnet rešiti. Pogodbo ž njimi podpišejo, štera do smrti trpi. I te do smrti moro vlačuge biti razvúzdancov, dokeč se jih kakši grdi beteg ne poprimle i je ztirajo gnile i črvive v kákšo bolnišnico, kje prejdejo z sramotnov smrtjov. Edno takšo zápelivko je zasledilo redárstvo (policajstvo) v Pešti, štera je štela oškola Marijo, 19 letno deklo z Szombathelya v svoje mreže dobiti. Slovenske dekline, če se ščete v Pešt podati, ali v kakše drugo vékše mesto, zglásite se pri dúhovnom pastéri, ki vas napoti k krščanskoj družbi, štera vas véši te sramotne nesreče časne i véčne.

Kam pripela pijanost. Više Szombathely — a v Incéd imenúvanoj horvačkoj občini je Kranc Janoš 20 let star dečko krémári skoz okna strelo, i njega v roko zavada. Oča je sina zatogavolo pokarao. Razbijasti sin je na to v krémó šo, tam dva litra žganice spio i pijan domo prideč spajočega očó z tešencov (lúčnicov) dvakrat vdaro, ki se je na vdarca gorzdigno z posteló i na sina spadno zatém pa véasi dúšo pústo. Gdà je te pijanec krvávččega očó mrtvoga vido, le hitro se je ztrezno, vprego i se pelao glásit žandarom v Rohonc. Z strašnov pekočinov na dúšnoj vesti je pravo tem: Očó sem vmoro! Obesite me! Té nesréčen mladénec se je v Pešti pokváro. Starišje, pazite kam dáte deco na slúžbo ali na včenje.

Dári. Darúvale so ženske zmále polane z Drúštva s. Oršole na mešni obleč v kapelo malopolansko. Törnár Maria 1 K, Horvát Maria 1 K, Nemes Gejta 1 K, Jaklin Ana 1 K, Žálig Maria 1 K, Blažek Ana 40 fil., Smej Bára 1 K, Hozjan Ana 1 K, Žálig Ana 1 K, Hozján Ana 1 K, Žálig Magda 1 K, Hozjan Bára 7 K, Horvát Ana 1 K, Bedernják Gejta 1 K, Žálig Kata 1 K, Sömen Ana 1 K, Lebar Maria 1 K, Lonec Tereza 1 K, Žerdin Ana 1 K, Hozjan Gejta 1 K, Vuk Maria 1 K, Báščan Bára 1 K, Gezič Kata 1 K, Hozjan Ana 1 K, Hozján Maria 1 K, Hozján Kata 1 K, Hozjan Ana 1 K, Horvát Maria 1 K, Tompa Jeléna 1 K, Prša Maria 1 K, Copek Kata 1 K, Bedernják Orša 1 K, Vuk Kata 1 K.

Darúvale so Dekline vékše i ménse z Málepolane, na Marijo štero vpreseciji nosijo i vse druge kinče štere je keoj potrebno: Horvát Ana 2 K, Lebar Ana 1 K, Báščan Ana 80 fil., Žizék Kata 1 K, Horvát Bára 1 K, Cigán Bára 1 K, Hozján Ana 20 fil., Hozján Káta 40 fil., Hozján Mária 20 fil., Magdič Treza 20 fil., Horvát Ana 20 fil., Smej Treza 20 fil., Radošič Kata 20 fil., Horvát Treza 1 K, Draskovič Ana zdedeliče 40 fil., Hozján Treza 20 fil., Horvát Kata 1 K, Žakóc Kata

60 fil., Žakóc Ana 60 fil., Prša Ana 20 fil., Balažek Ana 40 fil., Balažek Verona 40 fil., Balažek Maria 20 fil., Gerič Julia 20 fil., Hozjan Verona 30 fil., Mertúk Orša 20 fil., Mertúk Verona 10 fil., Režonja Kata 20 fil., Režonja Maria 10, Gomboša Treza 60 fil., Gomboša Ana 40 fil., Gomboša Verona 40 fil., Zvér Bára 80 fil., Magdič Kata 20 fil., Magdič Verona 20 fil., Hozján Julia 40 fil., Hozján Anna 40 fil., Hozján Maria 20 fil., Vouri Kata 10 fil., Vouri Verona 10 fil., Vouri Roza 10 fil., Vouri Ana 20 fil., Gábor Ana 40 fil., Hozján Orša 60 fil., Hozján Maria 80 fil., Hozján Verona 20 fil., Hozján Verona 20 fil., Magdič Justika 30 fil., Vinček Ana 30 fil., Hozján Maria 20 fil., Hozján Julia 80 fil., Gyurán Ana 30 fil., Horvát Maria 1 K, Balažic Ana 1 K, Prša Ana 60 fil., Szép Ana 40 fil., Bedernják Kristina 20 fil., Bedernják Roza 20 fil., Žerdin Bára z Velke polane 40 fil., Jelenkova Mariča z Kapce 30 fil. Vkup 138 K 10 fil.

Gospodarstvo.

Reja prasce med odstavljajom pa sledkar v zimskom časi.

Pri reji prasce moremo skrbeti za prpravno krmo pa za sùhe, tople hlevé. Či nemamo toplih hlevov, je najboše spraviti prasce v govensko štaló. Ravno pri nas, pri naših lesenih hlevaj trpijo prasci vnogo zavolo mraza, tak ka skoro zaistno nemremo meti pa čakati sreče pri reji. K mrazi se šče dostakrat pridružita túdi nesnaga pa mokročá. Vse to pa jako škodi mladoj živázni. V taksih hlevaj se prasci prehladijo, dobijo zaljanost (drisko) pa začnejo vejnoti. Večkrat pa postanejo modri, dobijo grinte pa nam pomali spoerknejo. Skrbimo zato za tople pa snažne hleve, ka mo meli več sreče pri svinjaj!

Prasce moremo navajati že v tretjem tjedni na drugo krmo. V eden kot v hlevi njim siplemo za edno krnico zemle, ka do po njoj rovali. Dobro je, či se med zemlo zmeša malo ječmena. Prasci poiščejo zrnje pa je začnejo z zemlov vred žvečiti pa hrústati. To vživanje zemle je jako dobro za male prasce, pa nam je občuva, ka ne postanejo zaljáni. Zaljanost je v petom tjedni najbolje nevarna za prasce. Zato pa denimo prascom večkrat zemlo, ka do v njoj rovali pa jo žvečili. Dobro je med zemlo zmešati túdi malo vogelja ali pa pepela, zato ka to pomaga prascom, ka hitrej rastejo.

V štrtom tjedni začnimo polagati prascom kúhane pa ožmikane krumplice v kúhanom mleki. K tem kruplom je dobro djati malo zdroblenoga ovsa ali hajdine pa kukarice. Prasci se pomali navadijo k toj krmi, pa do jo čiduže ráj jeli. V šestom tjedni se začne odstavljaje od materinoga mleka na takši način, ka prasce zapremo vkraj od čoke, pa je púščamo sprva po trihrat, sledkar po dvakrat,

nazadnje pa samo ednok na dén k materi. Z osmim tjednom se prasci zevsema odstavijo.

Gdà prascom krmo davlemo, moremo dobro pazit na to, ka kopanje rédno pa dobro ščistimo. Vsaki den je moremo dobro osnájžiti pa večkrat oprati. Ka hrano prasci nahajo, tisto dajmo čoki. Kopanje pa morejo biti zadosta duge pa plitve. Či je kopanja prekratka pa se prasci zavolo toga jako rivlejo, denimo njim ešče edno kopanje na pomoč. Po nešternih krajeh majo kopanje za prasce predelane, tak ka prasci nemrejo v nje stopati. Edni si to tak napravijo, ka zabijejo remenje poprečki ogora na kopanje. Istina je, ka se takše kopanje žmetnej snájžijo, pripravne so pa zato dosta bole kak navadne kopanje. Povemo pa šče ednok, ka prascom moremo davati hrano v taksih kopanjaj, štere so jako plitve, tak ka prascom ne de trbelo s prednjimi nogami notri stopati.

Nazadnje šče zapomlimo, ka je prascom nej dobro davati preveč krumpišov, zato ka ovači znajo dobiti bolezen, takzvano mejkostnost. Gdà smo že prasce odstavili od materinoga mleka, njim šče eden ali dva tjedna moremo davati kravje mleko, štero pa more biti sladko. Z dvanajstimi tjedni je pa že lejko krmino z navadnov krmov.

Cena.

Pšenice . . . meter 22 K 80 f — 23 K 20 f
Zita „ 17 „ 70 „ — 18 „ 30 „
Ovsa „ 14 „ 70 „

Pšenica je dragša, kak preminoči teden 15—25 filerov, žito i kukorica 5—10 filerov, oves pa 20 filerov.

Sená prve vrste meter 9 K 40 f
„ druge „ „ 8 „ — „
detelice, lucerne „ 9 „ 60 „
slamé „ 4 „ — „

Svinjsko meso na živo vágo

kila 1 K 16 f — 1 K 22 f
Govedina 82 fil. — 90 fil.

Vreme.

Mraz i sneg moremo čakati.

Za smeh.

V šoli. Verevučiteo: Kaj je delala kača na drevi? Dete: jáboka je jela.

Verevučiteo: Povejte mi deca, što je vaš Patron v nebesah? Deca: eden právi sv. Jožef, drugi sv. Jánoš, kak njim je že Krstno imé bilo. Gdà pa réd pride na Casarovoga Števeka on odgovori: moj Patron nebeski je sv. Casar.

Verevučiteo: Pod kém je trpo Kristuš moke za náš? Dete: Pod Ponciuš plivanošom.